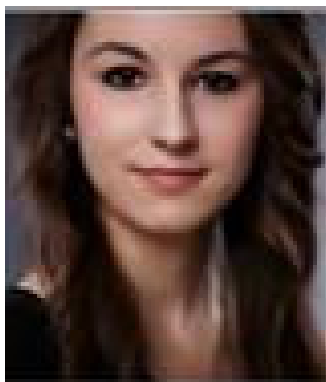

Intézeti események.

Előadás a Szolidaritásról. Vendégünk volt: dr. Kapocsi Erzsébet, a SZOTE mestertanára

Szalai Dóra

Milyen határokba, korlátokba ütközhetnek a szolidaritás elvének követői?

Szolidaritás, a társadalmi működés kovásza

Intézetünk meghívására dr. Kapocsi Erzsébet egyetemi mestertanár, az SZTE ÁOK Magatartástudományi Intézetének oktatója – *A szolidaritás-elvű egészségügy és ennek erkölcsi-etikai problémái* címmel – előadást tartott hallgatóink számára. Az előadást egy Kurt Bayertz-től való mottóval kezdte, így szemléltetve a szolidaritás mibenlétére való ráközelítés nehézségeit:

„A szolidaritás jelensége, mint egy vándorkő fekszik a modernitás morális vidékén. Jól ismert a mindennapokból, mégis idegen test maradt. Terjedelme és súlya miatt szembetűnő, ugyanakkor ormótlan.

Ennek a vidéknek a geológusai – a modernitás morálfilozófusai – olykor, mint magától értetődőt előfeltételezték, legtöbbször azonban

egyszerűen kitértek az útjából: megmozdítani ezt a tömböt meg sem kísérelték.”

A szolidaritás, mint eszme újraértelmezhető és újraértelmezendő. Számos definíciója ismert, sokféle irányból, különböző tudományterületek felől lehet megközelíteni leírását, meghatározását. Mind a szociológia, az etika, a politológia, a pszichológia, a teológia kínál értelmezési dimenziókat. Persze tudjuk, definíciók nélkül is beépült az emberek tudatába, hiszen igényeljük mi magunk is azt, hogy szolidárisak legyenek velünk, és mi magunk is kell, hogy együttérzésünket kifejezzük a bajbajutottak felé, s ha tehetjük, segítsünk is rajtuk. A szolidaritás gyakorlata benne van a mindennapi életünkben.

Gyakran találkozunk szolidaritásra felhívó demonstrációval, szolidaritás-érzésünkre alapozott aláírás-, vagy pénzgyűjtéssel. Vajon miért szükségszerűek ezek a szolidaritás-mozgalmak? Mi motiválja az egyéneket és a közösségeket arra, hogy szolidárisak legyenek? És egyáltalán: kikhez lehetünk, legyünk szolidárisak, kikkel gyakoroljuk a szolidaritást? Milyen határokbba, korlátokba ütközhetnek a szolidaritás elvének követői? Ezekre a kérdésekre igyekezett dr. Kapocsi Erzsébet tanárnő választ adni, miközben érzelmeinkre is erősen ható példák segítségével tudatosította a szolidaritás jelentőségét.

Kapocsi Erzsébet

Nézőpontok

Az előadáson részletesebben esett szó néhány szolidaritás definícióról, így Emilé Durkheim szociológiai és erkölcsi nézőpontú szolidaritás-megközelítéséről, majd Alfred Vierkandt szociálpszichológiai értelmezéséről,

Anzenbacher etikai irányú leírásáról. Durkheim megkülönböztette a *mechanikus szolidaritást* – amely az egyének hasonló kulturális értékein alapul –, és az egyenlőtlenségek által kikényszerített *organikus szolidaritást*.

Vierkandt szerint a szolidaritást egy adott közösségen belüli erős kötelékek teremtik, a szolidaritás az összetartozás érzésén alapszik, melynek tettekre ösztönző erővé válva, szükségszerűen meg kell jelennie a gyakorlatban is.

Anzenbacher – az egyén felől közelítve – *morális érzületként* írja le, a közösség irányából pedig a *közjó* elvével hozza összhangba a szolidaritást.

Összesítve: a szolidaritás emberek és embercsoportok közötti kölcsönös kötelék, konkrét tevékenységben, gyakorlati cselekvésekben jelenik meg, szociális érzületre alapozódik, melynek hordozói és közvetítői megpróbálnak segíteni a bajbajutottakon, közvetlenül átérezve azok balszerencsáját. Valójában a közösségek felelősséggel tartoznak minden egyénért.

Összetartozás, felelősség, támogatás és bizalom nélkül, a társadalom kisebb-nagyobb közösségei képtelenek lennének működni, vagyis: kell, hogy legyen szolidaritás, kell, hogy működjék a gyakorlatban a szolidaritás elve. Annak ellenére kimondható ez, hogy a szolidaritás nem várható el köteleességszerűen, csakis önkéntességen alapul.

Bár igen sok akadályt és problémát lehet felsorolni a téma kapcsán, mégis, annyi rászoruló van szüksége embertársai segítségére, együttérzésére és támogatására, hogy akarva-akaratlanul is építenünk kell természeti-társadalmi lény mivoltunk szükségszerűen kitermelődő érzületét, képességét: a *szolidaritást*.